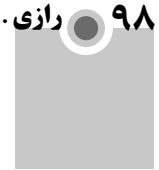

فهرست کتاب

دکتر فریدون سیاهک‌نژاد

- ◆ نام کتاب: فارماکولوژی کاربردی
- ◆ نام نویسنده: دکتر مرتضی ثمینی، دکتر محمد شریف‌زاده
- ◆ ناشر: دانشگاه علوم پزشکی تهران
- ◆ تاریخ انتشار: تابستان ۱۳۸۷
- ◆ شمارگان: ۳۰۰۰ جلد
- ◆ قیمت: ۱۵۲۰۰۰ ریال

آقای دکتر مرتضی ثمینی به درستی از اساتید مسلم و به نام فارماکولوژی هستند. مجله رازی نیز افتخار دارد که در طول بیست سال انتشار خود از وجود ایشان در تمامی زمینه‌های علمی خصوصاً فارماکولوژی استفاده کرده و حضور ایشان را در هیئت تحریریه خود غنیمت داشته و دارد. اگرچه بنده افتخار شاگردی ایشان را در دانشگاه نداشته‌ام، ولی تمامی کسانی که در محضر ایشان تلمذ کرده‌اند، توشه بسیاری از علم اندوخته‌اند و به این شاگردی بالیده و می‌بالند. در مقدمه کتاب فارماکولوژی کاربردی که به قلم استاد و شاگرد نوشته شده است، در ابتدا چهار جمله نوشته شده که می‌تواند سرلوحه همه جویندگان علم قرار گیرد: ■ با نشاط‌ترین کلمه «کار» است، به آن بپردازید.

■ تواناترین کلمه «دانش» است، آن را فراگیرید.
■ محکم‌ترین کلمه «پشتکار» است، آن را داشته باشید.
■ هدفمندترین کلمه «موفقیت» است، پیش به سوی آن.
قبل از ورود به مقدمه نویسندگان کتاب، باید از استاد جوان و دوست ارجمند جناب دکتر محمد شریف‌زاده نیز قدردانی و تشکر کنم برای همراهی در نوشتن این کتاب و این که از افتخارات دانشکده داروسازی دانشگاه تهران هستند.
از این مطالب که بگذریم در مقدمه کتاب فارماکولوژی کاربردی که به قلم آقایان دکتر مرتضی ثمینی و دکتر محمد شریف‌زاده نگاشته شده است چنین می‌خوانیم:

امروزه علوم پزشکی به‌صورت پیوسته در حال تحول است و با گسترش تحقیقات و تجربیات علوم پایه و بالینی، تغییرات وسیعی در دارودرمانی رخ داده و هر چند سال یک‌بار اکثر درمان‌ها دچار تحول می‌شوند. فارماکولوژی علم در ارتباط با چگونگی اثر داروها بر عملکرد سلول‌های زنده و چگونگی تسکین علائم و تظاهرات پاتولوژیک بیماری‌ها است. فارماکولوژی علمی کاربردی (applied science) است که با استفاده از اطلاعات علوم پایه و بالینی، چگونگی اثرات داروها در بدن را تفسیر می‌کند و به این جهت مطالعه آن فرصت فراگیری مفاهیم علوم پایه و کاربرد آن‌ها را فراهم می‌کند.

مطالب این کتاب در سال‌های گذشته به‌صورت کتاب‌های کوچک‌تر، در کلاس‌های درس دانشکده‌های پزشکی، داروسازی، دندانپزشکی و سایر رشته‌های وابسته به گروه پزشکی تدریس شده است. برای تهیه کتاب نسبتاً جامعی که حاوی مطالب به روز بوده و بتواند به‌صورت کاربردی مورد استفاده علاقه‌مندان قرار

گیرد، کتاب «اصول فارماکولوژی پزشکی» پروفیسور کالانت، استاد فارماکولوژی دانشکده پزشکی دانشگاه تورونتو و همکارانش را به عنوان کتاب الگو، انتخاب و آن را به طور کامل ترجمه و در موارد لزوم، مطالب کتاب‌های خود و مقالات جدید را به مطالب کتاب الگو اضافه و در بعضی موارد نیز، مطالبی را از آن حذف کرده‌ایم. بیشتر فصل‌های کتاب دکتر کالانت را کلینیسین‌های محقق نوشته‌اند که درباره عوامل دخیل در تعیین داورهای انتخابی و مصرف آن‌ها اطلاعات بیشتری دارند. کتاب حاوی مطالب استاندارد و نسبتاً کامل بوده و برای ایجاد انگیزه بیشتر در خوانندگان، به ویژه دانشجویان عزیز، در فصول مختلف آن، سئوالاتی در زمینه مطالب مورد بحث مطرح شده تا خواننده برای پاسخگویی به آن‌ها به منابع دیگر مراجعه و کسب معلومات کند. این کتاب، نه تنها توسط پزشکان، داروسازان، دندانپزشکان و دانشجویان این رشته‌ها، بلکه توسط مدرسین فارماکولوژی نیز می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد.

مطالب کتاب در ده قسمت (متشکل از ۷۱ فصل) تدوین شده که قسمت اول آن (۱۰ فصل) شامل اصول کلی فارماکولوژی و قسمت دوم و سوم (۱۶ فصل) درباره فارماکولوژی سیستم عصبی است. قسمت چهارم (۴ فصل) درباره اوتاکوئیدها و داروهای در ارتباط با آن‌ها و قسمت پنجم (۵ فصل) شامل سیستم قلب و عروق و قسمت ششم (۵ فصل) شامل فارماکولوژی دستگاه تنفس، کلیه، خون و سیستم ایمنی بوده و قسمت هفتم کتاب (۳ فصل) مربوط به فارماکولوژی دستگاه گوارش است. قسمت هشتم (۵ فصل) درباره فارماکولوژی سیستم آندوکراین و قسمت نهم (۹ فصل) مبحث شیمی درمانی است که به شرح داروهای ضد میکروب و ضد سرطان پرداخته و بالاخره، قسمت دهم (۱۴ فصل) مربوط به مباحث ویژه و متفرقه فارماکولوژی می‌باشد.

وظیفه خود می‌دانیم ضمن آرزوی موفقیت، از خانم پروانه سادات وفایی‌ثانی دانشجوی دانشکده داروسازی که زحمت ویرایش و غلط‌گیری چاپی کتاب را کشیده‌اند، قدردانی کنیم.

از این مقدمه که بگذریم می‌رسیم به مقدمه استاد مسلم فارماکولوژی و دوست عزیز و گران‌سنگ حضرت دکتر بیژن جهانگیری که افتخار دوستی داشته‌اند که:

به‌عنوان مدرس فارماکولوژی، دفعات بی‌شماری مورد این انتقاد به جا قرار گرفته‌ایم که قسمت عمده درسی که می‌دهیم کاربرد ملموس ندارد. واقعیت این است که راهنمای اصلی تدریس ما، کتب کلاسیک فارماکولوژی بوده و غالب دروس بر مبنای این کتب تنظیم شده‌اند. واقعیت دوم این است که انتقاد فوق منحصر به ایران نبوده و در سایر نقاط دنیا هم جدایی محسوس علوم پایه از علوم بالینی مورد انتقاد قرار گرفته است. اهل فن درصدد چاره‌جویی برآمده‌اند و کتاب‌هایی در رشته‌های مختلف علوم پایه که غالباً پیشوند APPLIED دارند نوشته و منتشر کرده‌اند.

در ایران کتب کلاسیک فارماکولوژی به‌صورت افسس یا ترجمه شده به زبان فارسی به راحتی در دسترس بوده و می‌باشد. اما، به جای کتاب جامع «فارماکولوژی کاربردی» خالی بوده است. تدوین و انتشار کتاب «فارماکولوژی کاربردی» مژده‌ای است مبارک و درخور قدردانی.

استاد دانشمند و عزیز، جناب آقای دکتر ثمنی با کمک همکار دانشمند و جوان ما، جناب آقای دکتر شریف‌زاده آستین همت بالا زده و با استفاده از منابع معتبر و جدید و همراه تجربه و حسن انتخاب علمی کتاب حاضر را تهیه نموده‌اند.

دکتر ثمنی استادی است مسلط و ورزیده و سخت‌کوش که البته احتیاجی به معرفی ندارد. وسعت اطلاعات و تجربه طولانی علمی ایشان ضامن دقت و صحت و مفید بودن کتاب «فارماکولوژی کاربردی» است که یقیناً مورد استفاده عملی اساتید و همکاران و دانشجویان رده‌های مختلف علوم پزشکی قرار خواهد گرفت. به نوبه خود از این که ایشان همراه جناب دکتر شریف‌زاده اوقات گرانبه‌ای خود را صرف تهیه کتاب حاضر کرده‌اند سپاسگزاری کرده و آرزوی مزید توفیق دارم.

کتاب فارماکولوژی کاربردی در ده قسمت و هفتاد و یک فصل تنظیم و نگارش یافته است و در پایان کتاب نیز پیشنهادهایی را در قالب کتاب‌های مختلف برای مطالعه عنوان کرده‌اند. در طول کتاب نیز شکل‌های مختلف به فهم بیشتر کتاب کمک می‌کند. در خاتمه ضمن تشکر از اساتید نگارنده کتاب که از دوستان بزرگوار بنده و یاران گرانقدر رازی هستند مطالعه کتاب را به تمامی دست‌اندرکاران گروه پزشکی توصیه می‌نمایم.